

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه

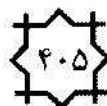
حجة الاسلام والمسلمین آقا سید کاظم میریحیی (مجموعه شخصی)

(اراک)

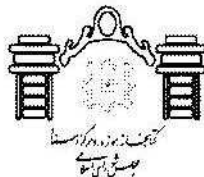
تألیف: صادق حضرتی آشتیانی

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

تهران - ۱۳۹۳

سرشناسه	: کتابخانه سید کاظم میریحیی (اراک)
عنوان و نام پدیدآور	: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه حجة الاسلام والمسلمین آقا سید کاظم میریحیی (مجموعه شخصی) / تألیف صادق حضرتی آشتیانی
مشخصات نشر	: تهران، کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص
فروست	: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی: شماره انتشار ۴۰۵
شابک	: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۲۲ - ۱۹۹ - ۷ - ۷
وضعیت فهرست‌نویسی	: فنی
موضوع	: کتابخانه سید کاظم میریحیی (اراک) -- فهرست‌ها
موضوع	: نسخه‌های خطی -- ایران -- اراک -- فهرست‌ها
موضوع	: نسخه‌های خطی عربی -- ایران -- اراک -- فهرست‌ها
موضوع	: نسخه‌های خطی فارسی -- ایران -- اراک -- فهرست‌ها
شناسه افزوده	: حضرتی، صادق، ۱۳۳۱ -
شناسه افزوده	: ایران. مجلس شورای اسلامی. کتابخانه، موزه و مرکز اسناد
ردمبندی کنگره	: ۹۱۳۲۳ ف ۹ / س ۷۶۶۲۱
ردمبندی دیوئی	: ۰۱۱/۲۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۵۰۹۶۷

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه

حجة الاسلام والمسلمین آقا سید کاظم میریحیی (مجموعه شخصی)
(اراک)

تألیف: صادق حضرتی آشتیانی

صفحه‌آرا : مهربان بیری دیزج

شماره انتشار : ۴۰۵

ناظر فنی : نیکی ایوبی‌زاده

چاپ اول : ۱۳۹۳

شمارگان : ۵۰۰

بها : ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک : ۷-۱۹۹-۲۲۰-۶۰۰-۹۷۸

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی است.

انتشارات و توزیع:

میدان بهارستان، خیابان مجاهدین اسلام،

نیش کوچه آجانلو، ساختمان پلیس - ۱۰، طبقه سوم

تلفن: ۸-۳۳۵۴۸۱۴۷

نشانی سایت اینترنتی: www.lcal.ir

نشانی پست الکترونیکی: Pajooheshlib@gmail.com

بدنام صورت آرای معانی

آثاری شماری از دانشمندان ایرانی و اسلامی در کنجینه‌های نسخ خطی داخل و خارج از کشور محفوظ است که هنوز معرفی نشده‌اند و از وجود آنها اطلاعی در دست نیست. بی‌تردید، شناسایی این آثار و آثار می‌تواند نقش و سهم این دانشمندان را در توسعه تاریخ علوم و معارف بشری، به‌سرو بیشتر نشان دهد و جایگاه رفیع علمی و فرهنگی ایرانیان و مسلمانان را بدرستی باز نماید.

کتابخانه مجلس شورای اسلامی، در سال ۱۳۹۰، به نشر فهرست نسخ‌های خطی دو کتابخانه اراک (مدرس حاج محمد ابراهیم خوانساری و مدرس سپه‌داری) به قلم دانشور گرامی، جناب آقای صادق حسینی آشتیانی، توفیق یافت؛ و اینک مفتخر است که فهرست دیگری نیز از ایشان با عنوان فهرست نسخ‌های خطی کتابخانه حجة الاسلام و المسلمین آقایید کاظم میریجی منتشر کند. از جناب آقای آشتیانی، به دلیل شناسایی و معرفی مجموعه‌ای دیگر از نسخ‌های خطی اراک، پاسکزاریم و توفیقات روز افزون ایشان را از خدای متعال، مسئلت می‌نماییم.

محمد ربی
رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد
مجلس شورای اسلامی

مقدمه

وجود کتابخانه‌های شخصی در گوشه و کنار شهرها و بعضی از روستاها را می‌توان مهم‌ترین پشتوانه فرهنگی و ذخایر معنوی در حوزه کتاب و کتاب‌شناسی دانست. با توجه به اهمیت این نوع کتابخانه‌ها و مجموعه‌های شخصی، متأسفانه، آگاهی ما نسبت به کم و کیف آنها اندک به نظر می‌رسد. چنانچه در این راستا آگاهی خود را جمع و به حد مطلوب افزایش ندهیم و به این گونه سرمایه‌های خاموش بسی اعتنا نباشیم، بی‌تردید، در آینده نزدیک، در نمودار شناسه جهانی و نیز در فرایند علمی پیش رو، ما را با کمبودهایی مواجه خواهد ساخت. از این رو همت متولیان فرهنگی استان‌ها، بویژه نهاد کتابخانه‌های کشور را می‌طلبید، تا با راهکاری مناسب، کتابخانه‌های شخصی موجود در شهرها و برخی روستاها را رصد کرده، و اطلاعات مربوط به هر یک را جمع‌آوری نماید و در نهایت یافته‌های بدست آمده و طبقه‌بندی شده را در سفره اطلاعاتی اهل تحقیق قرار دهد، تا ضمن بهبود جایگاه ما در حوزه مخطوطات، جامعه علمی و بویژه نسخه‌پژوهان، برای پیش برد اهداف و مقاصد فرهنگی و تدوین برنامه‌های خود از آن بهره‌مند گردند.

در بعضی از شهرهای استان مرکزی، نظیر: ساوه، اراک، آشتیان و تفرش که داعیه فرهنگی دارند، کتابخانه‌های وزین و بزرگ و نیز مجموعه‌های گرانقدری وجود دارد، که چندان شناخته شده نیستند، گاهی وقت‌ها از این کتابخانه‌ها نسخه‌های نفیس و منحصر بفرد سر بر می‌آورد که نظیرش در کتابخانه‌های بزرگ کشور یافت نمی‌شود. کتابخانه فرهنگی ارجمند جناب آقای ساهه در اراک، که چندین مجموعه گرانسنگ خود را به تهران انتقال

داده، یا کتابخانه شخصی حضرت حجة الاسلام میریحیی - که این فهرست اختصاص به نسخه‌های ایشان دارد و ... از آن جمله‌اند.

کتابخانه استاد میریحیی بیش از ۲۵۰۰ جلد کتاب را داراست، از این تعداد ۷۵ نسخه آن خطی و بقیه به صورت چاپ سنگی و سربی موجود است، بنا به گفته صاحب مجموعه، موجودی نسخ خطی آن در گذشته، افزون از این تعداد بوده، که به دلیل اقامه کار خیری، شماری از آنها را ضمن نسخه‌های نفیس مانند: تهذیب الاحکام، محمد بن حسن طوسی (۴۶۰) متضمن اجازه نامه مفصل علامه مجلسی (۱۱۱۰ق) به فروش رسانده است، جز این ۳۱ نسخه دیگر با عنوان نسخه‌های پراکنده، متعلق به کتابخانه‌های، مساجد، دولتی و شخصی از شهر و روستاست، که در بخش جداگانه معرفی شده‌اند، هم چنین برای شناسایی بیش‌تر آنها، ذیل هر یک، نام دارنده نسخه و محل سکونت ایشان درج گردیده و چند مورد هم فاقد شناسه هستند که جزو مجموعه نگارنده است.

تفصیل نسخه‌های پراکنده به این ترتیب است:

از، ش، ۱ - ۳، متعلق به کتابخانه آقای حاج هاشم کاظمی آشتیانی / ۴ - ۸، موزه و مرکز اسناد آشتیان / ۹ - ۱۳ موزه مفاخر اراک / ۱۴ - کتابخانه روستای آمره، شهرستان کميجان / ۱۵ - ۱۷، کتابخانه شادروان حاج ناصر مهابادی، تهران / ۱۸ - ۱۹، کتابخانه مسجد، میلajرد / ۲۰ - ۲۱، کتابخانه شخصی حجة الاسلام میرصفی، قسم / ۲۲ - ۲۳، از مجموعه، آقای دکتر علیرضا شریعتمدار، تهران / ۲۴، آقای اکبری، ساوه / ۲۵ - ۲۷ متعلق به نگارنده / ۲۸ - ۳۰، موزه چهار فصل اراک / ۳۱ کتابخانه حسینه قوام، گرکان.

در این کتاب، مجموعه، ۱۰۶ نسخه مورد شناسایی قرار گرفته و روش معرفی نسخه‌ها هم مانند تألیفات گذشته نگارنده است، هر نسخه در دو بخش: کتاب شناسی و نسخه شناسی تعریف شده و برای هر یک به قدر لزوم توضیحاتی به نگارش درآمده، هم چنین برای سهولت دسترسی علاقه مندان و خوانندگان به اسامی کتب و اعلام آن، در انتهای کتاب، چند نمایه تنظیم شده است.

قبل از اتمام این گفتار، به رسم دیرین، وظیفه خود می‌دانم از تمام استوارانی که به نحوی در بر آمدن این اثر، نگارنده را یاری و راهنمایی نمودند، سپاسگزاری نماید، ابتدا از دانشمند

بزرگوار و نسخه شناس آگاه و دقیق النظر حضرت حجة الاسلام والمسلمین صدرائی خوئی - دامت افاضاته - کردند - که همه گونه سیاس را در خور است، و ریاست محترم کتابخانه مجلس شورای اسلامی، جناب آقای دکتر محمد رجبی که با چاپ و نشر این فهرست در کتابخانه مجلس موافقت نمودند و هم چنین فاضل ارجمند حضرت حجة الاسلام والمسلمین آقا سید کاظم میریحیی که با اعتماد و صبوری تمام و بدون تشریفات معمول، نسخه های خود را در چند نوبت در اختیار این حقیر قرار دادند، صمیمانه تشکر و سپاسگزاری می نمایم، به جهت ارج نهادن به این اقدام شایسته ایشان، در سطور بعدی، مختصری از شرح حال وی درج می گردد.

پوشیده نماند، با تمام دقتی که صرف تنظیم و نگارش این فهرست شد، اما هیچ گاه آن را خالی از نقص و کمبود نمی دانم، چرا که آدمی مرکب نسیان است و خبط و خلط، ناخواسته به کتاب رخنه می کند، به همین خاطر، با خواهش و کرنش، از همه صاحب نظران تقاضا دارد، در صورت مشاهده هرگونه اشتباه و خلل، مراتب و موارد را جهت اصلاح گوشزد فرمایند که مزید بر امتنان خواهد شد.

در ختام سخن، خدای را سپاس که توفیق و توان داد، بار دیگر در راستای معرفی میراث و دست نوشته های ایران و اسلام گامی کوتاه برداریم. والحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

آشتیان

۵ مرداد ۱۳۹۲

صادق حضرتی آشتیانی